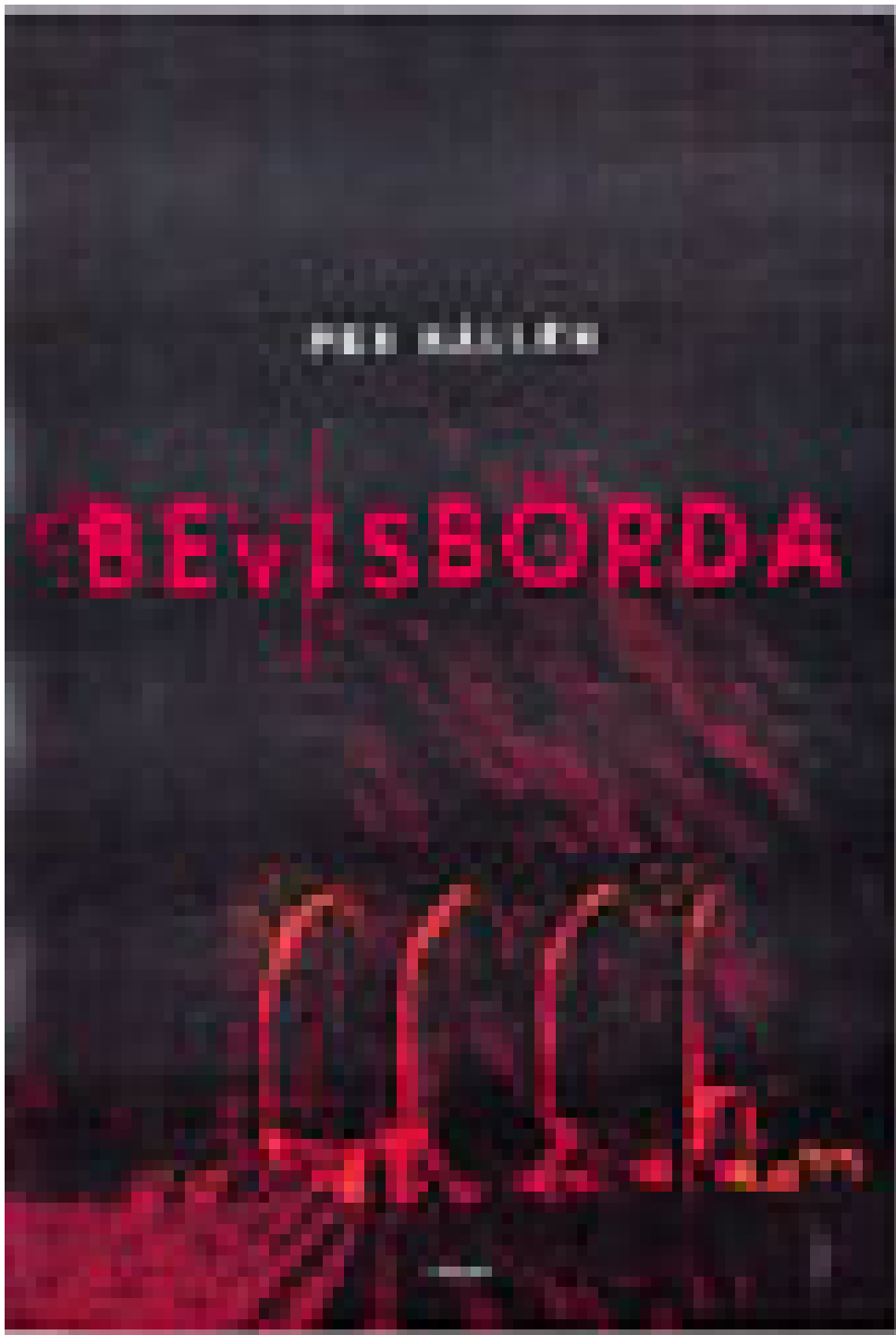

Svensk rettsmedisiner på jakt etter skinndød masse-morder

BOKOVERSIKT

Den svenske legen og krimforfatteren Per Källén er svært opptatt av skinndødhet. Debutromanen het nettopp *Skendöd* (1). Oppfølgeren, *Bevisbörda*, handler om jakten på en skinndød masse-morder. Rettsmedisineren David Lagerquist er hovedperson i begge bøkene. Både forfatteren og hans litterære helt er altså leger, og begge befinner seg i Kalmar. Er romanen vellykket? Både ja og nei. Skriveteknisk benytter forfatteren et originalt grep ved å la handlingen, som strekker seg over et tidsrom på 20 år, følge tre tidsakser som krysser hverandre først når mysteriet nærmer seg en endelig løsning.

Utgangspunktet er en bisarr hendelse i den lille byen Hudiksvall på 1970-tallet. I et villastrøk blir fem personer funnet døde, sittende ved middagsbordet. En ordinær kjernefamilie, mor, far og to barn, samt deres ukjente middagsgjest. Blant matrestene står soppstuinger av ymse slag. Tragediens nærliggende forklaring: soppforgiftning. De døde sendes til rettsmedisinsk undersøkelse. Da likene sjekkes før obduksjon, blir patologen slått ned og et av likene forsvinner sporløst.

20 år senere dør to kvinner under mystiske omstendigheter på sykehuset i Kalmar. En mulig forbindelse med dødsfallene i Hudiksvall dukker opp. De to kriminalhistoriene flettes sammen. Fellesnevneren er det ukjente liket som stod opp fra obduksjonsbenken og forsvant.

David Lagerquist trekkes inn i saken. Når historien fortelles langs sin tredje tidsakse, sitter han på et hotellrom i Katmandu og gjennomgår notatene sine. Han *tror* han har løst mysteriet og vil publisere historien som en kriminalroman fra virkeligheten. Men biter i puslespillet passer ikke. Og biter mangler . . .

En god krimforfatter trenger livlig fantasi og solide faktakunnskaper. Per Källén har begge deler. Problemet er overdosering. Det pøses på med skrekk og gru, mord og mordforsøk, det ene mer grotesk og usannsynlig enn det andre. Som fiksjon får fortellingen et troverdighetsproblem. Hele historien er så sær og uvirkelig at man kunne mistenke den for å være sann! (Hadde Orderud-saken vært krimroman, ville den blitt slaktet grunnet manglende troverdighet).

I tillegg sliter Per Källén med et (velkjent) flink-lege-syndrom. Angst for å bli tatt i faktafeil generelt – av kolleger spesielt. Hadde forlaget grepet inn og kuttet manus skikkelig, ville den alminnelige leser vært spart for megadoser kjedelig detaljkunnskap om sopparter, forgiftninger, sykdomsforløp, obduksjonsfunn, biologiske spor og genteknologiske metoder, om middelalderiske myter, ritualer, hemmelige ordener, islandske og keltiske klaner.

Er boken spennende? Joda! Og er man medisiner med spesiell interesse for middelalderhistorie og sopp, kan den i hvert fall anbefales. *Bevisbönda* må leses på svensk (ikke oversatt). Flinke, norske doktorer fikser det!

May BritLund

Lungemedisinsk avdeling

Rikshospitalet

LITTERATUR

1. Källén P. Skendöd. Stockholm: Forum, 1998.
-

Publisert: 10. desember 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 22. februar 2026.